Todays daf sponsored by Comp-U-Plus the lowest price for Linksys/Cisco and electronics - www.compuplus.com
Lilui Nismas R' Pinchas Ben Eliezer Yaakov Reich A"H

הא בבעל מום בעל מום מי מצי אכיל ליה דקים ליה ביה שכלו לו חדשיו: ת"ר באחד בניסן ראש השנה לחדשים ולעיבורין ולתרומת שקלים וי"א אף לשכירות בתים לחדשים מנלן דכתיב °החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשור לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחדש הזה ושחטו אותו וגו' וכתיב °שמור את חדש האביב איזהו חדש שיש בו אביב הוי אומר זה ניסן וקרי ליה ראשון ואימא אייר בעינא אביב וליכא ואימא אדר בעינא רוב אביב וליכא מידי רוב אביב כתיב אלא אמר רב חסדא מהכא °אך בחמשה עשר יום לחדש השביעי באספכם את תבואת הארץ איזהו חדש שיש בו אסיפה הוי אומר זה תשרי וקא קרי ליה שביעי ואימא מרחשון ומאי שביעי שביעי לאייר בעינא אסיף וליכא ואימא אלול ומאי שביעי שביעי לאדר בעינא רוב אסיף וליכא מידי רוב אסיף כתיב אלא אמר רבינא דבר זה מתורת משה רבינו לא למדנו מדברי קבלה למדנו °ביום עשרים וארבעה לעשתי עשר חדש הוא חדש שבט רבה בר עולא אמר מהכא °ותלקח אסתר אל המלך אחשורוש אל בית מלכותו בחדש העשירי הוא חדש טבת רב כהנא אמר מהכא °בארבעה לחדש התשיעי בכסלו רב אחא בר יעקב אמר מהכא °ויקראו סופרי המלך בעת ההיא בחדש השלישי הוא חדש סיון רב אשי אמר מהכא °הפיל פור הוא הגורל לפני המן מיום ליום ומחדש לחדש שנים עשר הוא חדש אדר ואיבעית אימא מהכא °בחדש הראשון הוא חדש ניסן וכולהו מאי טעמא לא אמרי מהאי דלמא מאי ראשון ראשון למילתיה ותנא דידן בשנים קמיירי בחדשים לא קמיירי: ולעיבורין: לעיבורין מניסן מנינן והתניא *אין מעברין השנה לפני ר"ה ואם עיברוה אינה מעוברת אבל מפני הדחק מעברין אותה אחר ר"ה מיד ואעפ"כ אין מעברין אלא אדר אמר רב נחמן בר יצחק מאי עיבורין הפסקת עיבורין דתנן *הן העידו שמעברין השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים מ"ט דמאן דאמר עד הפורים כיון דאמר מר *שואלין בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום אתי לזלזולי בחמץ ואידך מידע ידיע דרשתא מעברתא בחושבנא תליא מלתא וסברי חושבנא הוא דלא סליק להו לרבנן עד האידנא ותנא דידן בהתחלה קמיירי בהפסקה לא קמיירי: ולתרומת שקלים: מנלן א"ר יאשיה אמר קרא °זאת עולת חדש בחדשו לחדשי השנה *אמרה תורה חדש והבא קרבן מתרומה חדשה וגמרי שנה שנה מניסן דכתיב °ראשון הוא לכם לחדשי השנה ולגמור שנה שנה מתשרי דכתיב °מראשית השנה דנין *שנה שיש עמה חדשים משנה שיש עמה חדשים ואין דנין שנה שיש עמה חדשים משנה שאין עמה חדשים *אמר רב יהודה אמר שמואל קרבנות צבור הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן החדש ואם הביא מן הישן יצא אלא שחיסר מצוה תנ"ה *קרבנות צבור הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן החדש ואם הביא מן הישן יצא אלא שחיסר מצוה ויחיד שהתנדב משלו כשרין בלבד שימסרם לצבור *פשיטא מהו דתימא ליחוש שמא

לא

תורה אור

שמות יב | דברים טז | ויקרא כג | זכריה א | אסתר ב | זכריה ז | אסתר ג | שם ח | במדבר כח | שמות יב | דברים יא

בעל מום. שנולד במומו ושוחט לשמו בתוך מומו שנולד הוא ראוי לכך ומונין לו משנולד: מי מצי אכיל ליה. ביום שנולד דלמא נפל הוא ואין שוחטו מתחילתו עד שישהה שמונה ימים דשוב נפק ליה מכלל נפל דתניא (שבת ד' קלה:) רשב"ג אומר כל ששהה שלשים יום באדם אינו נפל ובבהמה שמונה ימים: לחדשים. למנין חדשי השנה: לעיבורין. קא ס"ד לישב ב"ד ולעיין אם השנה הבאה צריכה להתעבר: ולתרומת שקלים. (א) להקריב ראשון קרבנות הלקוחים מתרומת קופות של שקלי שנה זו: אף לשכירות בתים. המשכיר בית לחבירו ואמר לשנה זו כלתה שנתו באחד בניסן ואפי' לא דר בו אלא חדש אחד: החדש הזה לכם. ומנלן דניסן דכתיב ויקחו להם שה לפסח וכתיב קרא אחרינא שהפסח בחדש האביב שיש בו אביב שתבואה בשלה בו להיות מבושלת בגמר בישולה: בעינא אביב וליכא. שכבר נגמרה מניסן ולא ליכא זרעה אפילה אין זה בכלל אלא אפיל: ואימא אדר. דליכא זרעה חרפה המתבכר מאדר רוב אביב. היינו רוב תבואות מתבכרות בו: שיש בו אסיפה. שמכניסין בו פירות לבית מפני הגשמים וכל הקיץ הן מוטלות בשדות לייבש: ראשון למילתיה. למעשה המן: ותנא דידן. דלא תנא במתני' ר"ה לחדשים: עיבורים מניסן מנינן. בתמיה וכי רשאין ב"ד לישב ולעיין בעורכי עיבור א) ר"ה בניסן: אין מעברין. אין מעיינין בעורכי עיבור להודיע לגולה שעיברו ב"ד את השנה שלא יתפשט הדבר עד אדר הבא: אבל מפני הדחק. שמפחדין שלא יגזרו גוים מלישב ב"ד או שצריך הנשיא ללכת אצל המלך ואין מעברין אלא בנשיא כדאמר בסנהדרין (דף יא.): ואעפ"כ אין מעברין אלא אדר. אין מוסיפין חדש על השנה אלא אדר דכתיב שמור את חדש האביב חדש הסמוך לאביב עשה שיבא אביב בזמנו: הפסקת עיבורין. שכיון שקדשו את החדש לשם ניסן פסקה שנה שעברה מלהיות מעוברת עוד שאין רשאין לעשות ניסן אדר שכבר נכנסה שנה אחרת למנין עיבור: הם העידו. רבי יהושע ור' פפיים שמעברים את השנה כל אדר אם ראו ב"ד לאחר הפורים שהשנה צריכה להתעבר מעברין אותה: שהיו אומרים עד הפורים. לפי שהיו חכמים אומרים שאין מעברין אא"כ נמנעו בדבר לפני הפורים לכך הוזקקו לעדות זו: אתי לזלזולי בחמץ. שכבר מן הפורים והולך התחילו הדרשנים לדרוש ברבים בהלכות הפסח הוזקקו השומעים לעשות פסח לסוף ל' יום ואם יעברו ב"ד את השנה לא יתקבלו דברי שלוחי ב"ד לשומעין לדחות את הפסח שכבר שמעו מן הדרשני: בהפסק לא קא מיירי. ברישי שנים ובהפסקה לא קא מיירי: חדש בחדשו לחדשי. חדשי ישראל לדרשה:

הא בבעל מום. בעל מום מעיקרו דקס ונעשה בעל מום כיון דלא חזי לאכילה מונים לו משעת הרצאה ואין לדקדק מכאן שיהיה צריך כל האמור בבכורה למען דהכא לענין לאכלו בתוך שנתו דצריך כדאיתא פרק [עד כמה] (בכורות דף כו:):

מדברי קבלה למדנו. לא מצי למילף מכאן מינייהו כלל אם לא נאמר שהיתה קבלה בידם סדר שמות החדשים זה אחר זה והכי אמר בירושלמי שמות החדשים עלו בידם מבבל כדאשכחן בירח האיתנים שבו נולדו אבות בירח בול שבו כל העולם נובל והארץ עושה בולות בולות שבו בולים לבהמה בבתיהם בירח זיו שבו זיו האילנות מכאן ואילך ויהי בחדש ניסן שנת עשרים ויהי בחדש כסלו שנת עשרים בחדש העשירי הוא חדש טבת:

בשנים קא מיירי. וקשיא דהא קא אמר לרגלים ולמעשר לעיל כיון שעברה עליו שנה בלא רגלים ורגלים בלא שנה י"ל מכל מקום בחדשים לא קא מיירי:

הם העידו. משנה היא בעדיות (פ"ז משנה ז) ופ"ק דסנהדרין (ד' יב ושם) גבי *מעברה ביום ל' של אדר דאמר רב נחמן משובר וקדוש ומקשי ליה רבא מהכי מפורים לפסח תלתין יומין הוי ומפורים דרשינן בהלכות הפסח וכי מפני ריש ירחא ומרחקים להו אתו לזלזולי הי"ל ה"מ לאקשויי ממתניתין דעדיות:

בהפסקה לא קא מיירי. לקמן (ד' יב.)(ב) גבי אחד בתשרי ר"ה לירקות ולא קתני לנדרים כדקתני בברייתא משום דמתניתין בהפסקה לא קא מיירי:

מראשית השנה. לקמן (ד' ח.) אמרינן דזה תשרי:

שמא לא ימסרם יפה יפה. פלוגתא דתנאי היא בסוף פרק הבית והעליה (ב"מ ד' קיח.) גבי שומרי ספיחים בשביעית אי מתגרב שומר חנם וקאמר התם דפריך הכא פשיטא במילתא דהויא פלוגתא דתנאי וקמא יש לחלק דהכא *ליכא למיחש כולי האי כמו בשומר:

[נ"א קדשו]

◆

רבינו חננאל

באחד בניסן ר"ה לחדשים כו' מנ"ל דכתיב ראשון הוא לכם לחדשי השנה. וגרסה. ופריש רב חסדא וגרסה דבריו. ואמר רבינא דבר זה אינו מפורש בתורה אבל מפורש הוא בדברי קבלה. ביום עשרים וארבעה לעשתי עשר חדש הוא חדש שבט וגו'. ואסיקנא ומתניתין דלא קתני לחדשים לא פליג אלא בשנים קא מיירי בחדשים לא קא מיירי. לעיבורין אוקימנא להפסקת עיבורין כלומר כיון שהגיע ניסן נפסק עבור משנה זו. כדתנן הן העידו שמעברין את השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים. ואם נשלם אדר ולא עיברוה נפסק העיבור ושוב אין מעברין שנה זו. ותנא דידן בתחלת השנים מיירי בהפסקת עיבור סוף השנה לא מיירי. ולתרומת שקלים פירש' בשלשה פרקים בשנה תורמין את הלשכה. וכו' קופות של ג' ג' סאין היו תורמין הלשכה. והתרומה הראשונה של תרומת שקלים היתה באחד בניסן כר' יאשיה דאמר קרא זאת עולת חדש בחדשו לחדשי השנה. חדש והבא קרבן מתרומה חדשה. וכתיב בית בניסן ראשון הוא לכם לחדשי השנה. ונמר שנה שנה מניסן. וכי הוא דהביא קרבנות הצבור הבאות באחד בניסן מצוה להביא מן החדש. ואם הביא מן הישן יצא אלא שחיסר [מצוה] ויחיד שהתנדב משלו כשרין ובלבד שימסרם לצבור. ותנא דידן כיון דקתני אם הביא יצא לא פסיקא ליה. ור"א אף לשכירות בתים ראש השנה ניסן.

לד א מיי' פ"ד מהל' קדוש החדש הלכה י' סמג עשין מז:
לה ב מיי' שם הלכה א' סמג שם:
לו ג ד מיי' שם הל' יד:
לז ה טוש"ע או"ח סי' תכט סעיף א':
לח ו מיי' פ"ד מהל' שקלים הל' יא סמג עשין שם:
לט ח מיי' פ"ח מהל' כלי המקדש הל' ו:

[סנהדרין יב. עדיות פ"ז מ"ז]
סנהדרין יב. עדיות פ"ז מ"ז
פסחים ו. מגילה כט: סנהדרין יב: [ע"ש תוספ' מגילה פ"ג בכורות נח.]
יומא סה: מנחות [illegible]
[לקמן ה: מו.]
יומא נ:
[תוספתא פ"א]
[יומא נא: ב"מ קיח.]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ולתרומת שקלים. להקריב קרבנות הלקוחים מתרומה של קופות: (ב) תוס' ד"ה בהפסקה כו' לקמן גבי אחד. נ"ב כולה דקשיא לגו אמאי [לא סדר כפ"ש גבי] לירקות ולנדרים בברייתא לקמן דף י"ב [ותנא דידן אמאי לא חשיב נדרים אלא] וכו' [illegible] בהפסקה לא קמיירי [illegible] הכא בהפסקה לא קמיירי:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שמא וכו' ליכא למיחש כולי האי. עיין יומא נב ע"ב תוס' ד"ה משום:

הגהות הר"ב רנשבורג א) רש"י ד"ה [illegible] [illegible] ועיין [illegible] נ"ל:

Copyright (c) www.e-daf.com